

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАУКОВІ ПРАЦІ МАУП

Засновано у 2001 р.

Випуск 3(19)

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2008

УДК 330-339; 321.7; 159.9
ББК 65.9(4УКР)я43
М43

Редакційна колегія

Головатий М. Ф., д-р політ. наук, проф. — головний редактор
Саєвич І. Г., канд. філол. наук — відповідальний редактор
Чирков В. М. — відповідальний редактор за випуск

Економічні науки

Баєва О. В., д-р біол. наук, проф., Дахно І. І., д-р екон. наук, проф., Дмитренко Г. А., д-р екон. наук, проф., Захожай В. Б., д-р екон. наук, проф., Кривобороденко Г. П., д-р екон. наук, проф., Куроченко О. В., д-р екон. наук, проф., Поляков О. М., д-р екон. наук, проф., Радзівєвський О. І., д-р екон. наук, Федоренко В. Г., д-р екон. наук, проф., Швець В. Я., д-р екон. наук, проф., Шостак Л. Б., д-р екон. наук, проф.

Політичні науки

Антонюк О. В., д-р політ. наук, проф., Бабкіна О. В., д-р політ. наук, проф., Бідзюра І. П., д-р політ. наук, проф., Варзар І. М., д-р політ. наук, проф., Головатий М. Ф., д-р політ. наук, проф., Джинчарадзе Н. Г., д-р філос. наук, проф., Хижняк І. А., д-р іст. наук, проф., Храмов В. О., д-р політ. наук, проф., Шуба О. В., д-р політ. наук, проф.

Психологічні науки

Балл Г. А., д-р психол. наук, проф., Лігоцький А. О., д-р пед. наук, проф., Ложкін Г. В., д-р психол. наук, проф., Охременко О. Р., д-р психол. наук, проф., Приходько Ю. О., д-р психол. наук, проф., Синьов В. М., д-р пед. наук, проф., Чуприков А. П., д-р мед. наук, проф.

Юридичні науки

Александров Ю. В., канд. юрид. наук, проф., Ануфрієв М. І., канд. юрид. наук, проф., Бородін І. Л., д-р юрид. наук, проф., Бандурка О. О., д-р юрид. наук, проф., Корнієнко М. І., канд. юрид. наук, проф., Марчук В. М., д-р юрид. наук, проф., Подоляка А. М., канд. юрид. наук

М43 Міжрегіональна Академія управління персоналом.

Наукові праці МАУП / Редкол.: М. Ф. Головатий (голов. ред.) та ін. — К. : МАУП, 2001. — Вип. 1. —

ISBN 966-608-120-2

К. : ДП «Вид. дім «Персонал», 2008. — Вип. 3(19). — 244 с.: іл. — Бібліогр. в кінці ст. — ISBN 978-966-608-923-9

У збірнику наукових праць публікуються статті науковців, які займаються проблемами розвитку економіки, політології, психології і права.

Для науковців, викладачів, студентів, а також усіх, кого цікавить розвиток науки в Україні.

Збірник "Наукові праці МАУП" зареєстровано Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України (свідоцтво від 11.04.02 за № 6048, серія КВ) як наукове видання, в якому висвітлюються результати наукових досліджень в галузях економіки, політології, соціології, психології, права, матеріалів наукових конференцій.

Вищою атестаційною комісією України "Наукові праці МАУП" визнано як фахове видання з економічних і психологічних наук (за постановою Президії ВАК України № 1-05/6 від 14 червня 2007 р.).

ББК 65.9(4УКР)я43+88я43

ISBN 966-608-120-2

ISBN 978-966-608-981-9

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2008
© ДП «Видавничий дім «Персонал», 2008

ЗМІСТ

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ	5	Ус М. И. <i>Современные подходы к процессам управления</i>	70
Дікарев О. І. <i>Інвестування паливно-енергетичного комплексу: світовий досвід для України</i>	5	Булавін П. Г. <i>Загальна характеристика формування цілей державного управління у зовнішньоекономічних відносинах</i>	76
Мойсеєнко І. П. <i>Індикативний метод оцінювання інтелектуального потенціалу</i>	11	Колосінський Є. Ю., Масалковська Л. <i>Вплив економічної глобалізації на діяльність суб'єктів господарювання</i>	80
Чернуха Н. М., Чернуха Г. О. <i>Інтеграція у сучасному освітньому просторі</i>	15	Аль-Тмейзі А. Ю. <i>Авіаційний комплекс України та його вплив на якість транспортних послуг</i>	88
Рибак О. М., Білоус А. О. <i>Досвід реформування вищої освіти у країнах Центральної та Східної Європи і його значення для України</i>	19	Лугова Г. В. <i>Санітарно-епідеміологічний моніторинг як інструмент управління профілактикою кишкових інфекцій серед військовослужбовців військових частин, що розташовані в басейні Дніпра</i>	92
Мушкин И. М. <i>Развитие дистанционного образования в высшей школе</i>	26	Сафонова А. С. <i>Генезис розвитку процесів фінансової глобалізації світової економіки в контексті інтеграційної взаємодії країн</i>	96
Мироненко В. В., Саєвич І. Г. <i>Інтернет як сучасна технологія навчання</i>	30	Арбузов А. Б. <i>Ризики кредитного портфеля в системі банківських ризиків</i>	102
Мельник П. П. <i>Економіко-екологічна збалансованість у системі захисту рослин</i>	34	Чабаненко В. В. <i>Формування загальноєвропейського ринку праці у процесі європейської економічної інтеграції</i>	111
Топчій С. П. <i>Інтеграційні об'єднання на ринку зерна України: переваги і недоліки</i>	38	Шарапов С. В. <i>Адміністративне управління в системі загального управління підприємством</i>	118
Кулик Р. О. <i>Методологія створення регіональних кластерів та оцінювання їх ефективності</i>	43	Янгалічев Р. Н. <i>Теоретичні основи розподілу і перекладання податків</i>	124
Кузнецов М. С. <i>Суцність колективного трудового конфлікту как объекта государственного управления</i>	50	Мамедов А. <i>Проект трубопровода “Баку–Одесса–Броды”: реалии и перспективы реализации</i>	132
Халамендик В. Д. <i>Професійна підготовка випускників вищих навчальних закладів: проблема управління</i>	57		
Давиденко А. П. <i>Роль держави в підтримці розвитку ринку послуг в Україні</i>	63		

МЕТОДОЛОГІЯ СТВОРЕННЯ РЕГІОНАЛЬНИХ КЛАСТЕРІВ ТА ОЦІНЮВАННЯ ЇХ ЕФЕКТИВНОСТІ

Наукові праці МАУП, 2008, вип. 3(19), с. 43–49

Розроблена методологія виявлення можливості існування певного регіонального кластера та його створення в Полтавському регіоні як інструмента активної економічної політики в умовах відкритого ринку.

У сучасних умовах створення єдиного економічного простору та посилення міжнародної конкуренції стійкість української економіки залежить від здатності кожного регіону чи галузі успішно конкурувати на світових ринках. Глобальні зміни, що відбуваються внаслідок політичних та економічних процесів, вимагають нових заходів щодо підвищення регіональної конкурентоспроможності, яка, у свою чергу, стає одним з основних пріоритетів економічного розвитку будь-якої країни. Процеси кластеризації економіки сприяють сьогодні підвищенню ефективності господарювання українських підприємств і виходу їх на зовнішній ринок.

Проблема управління конкурентоспроможності з використанням кластеризації економіки достатньо широко висвітлена у працях зарубіжних і вітчизняних авторів [1–3].

У більшості цих праць здійснено економічний аналіз існуючих кластерів. Проте практично не розроблена методологія створення регіональних кластерів та оцінювання їх ефективності. Оскільки процеси діагностування кластерних структур, визначення типів зв'язків між підприємствами у різних країнах вирізняються [1], у нашій статті пропонується методологія виявлення можливості існування певного регіонального кластера та його створення в Полтавській області як інструмента активної економічної політики в умовах відкритого ринку.

Алгоритм виявлення та діагностування кластеризації підприємств зведено до вирішення наступних завдань:

- вивчення ключових факторів успіху в економічній діяльності регіону (наприклад, підприємства або групи малих і великих підприємств);
- вивчення типології або класифікації факторів розвитку регіону (галузі);
- дослідження корисних концептуальних схем групування складових кластерної структури;
- вироблення гіпотез можливості існування кластерних структур на базі досліджень;
- перевірка гіпотез щодо можливості ефективного функціонування запропонованого кластера.

Для вибору моделі територіального кластера необхідно знати характеристики економічного циклу діяльності підприємств під впливом внутрішніх і зовнішніх умов та комплекс показників фінансово-господарської діяльності. До останніх належать: показники майнового стану і власного капіталу, фінансового стану, платоспроможності, ліквідності, дебіторської та кредиторської заборгованості, фінансової та інвестиційної заборгованості, фінансової та інвестиційної діяльності, діагностики банкрутства, фінансових результатів.

Зазначені вище показники, детально розглянуті у підручниках з фінансово-економічного аналізу, визначаються виходячи з фінансової, бухгалтерської, статистичної та податкової звітності.

Зауважимо, що економічні, політичні та соціальні фактори, які існують нині в Полтавсько-

му регіоні, здатні суттєво впливати на діяльність підприємств. Доволі часто можуть зустрічатися фактори, які неможливо виміряти математично, але вони значною мірою можуть змінювати результат.

На підставі аналізу міжнародного досвіду можливо знайти шість груп ключових факторів успіху для діагностування та існування кластерних структур у регіоні:

- 1) стратегія управління постачальниками на рівні “корневих” компаній-лідерів;
- 2) рівень розвитку екосистеми постачальників;
- 3) інфраструктура для дослідницьких і конструкторських робіт, яка визначає успіх розвитку постачальників;
- 4) людські ресурси, необхідні для розроблення інноваційної стратегії виробництва;
- 5) інфраструктура для розвитку транспорту і доріг;
- 6) інфраструктура постачання фінансів, яка дає можливість поділяти ризики між компаніями.

Сукупність цих ключових факторів успіху для діагностики та стабільного існування кластерних структур, наведених показників при використанні запропонованого алгоритму дає можливість проаналізувати фінансово-економічну діяльність кожного із підприємств або групи підприємств, що досліджуються, потім створити модель кластерної структури і спрогнозувати можливість випуску конкурентоспроможної продукції в ринкових умовах.

Наведемо необхідні та достатні умови кластеризації економіки в регіонах України відповідно до методологічних підходів.

При розробленні стратегії управління постачальниками на рівні корневих компаній дуже важливо враховувати сумісність аналітичного і консультативного процесів, коли беруть участь усі учасники кластера, який будують. Крім того, потрібно розробити глобальну стратегію на довгострокову перспективу (3–5 років).

Мережеві регіони у глобальній економіці все більше і більше виграють конкуренцію у ієрархічних регіонів.

Регіональні ринкові відносини містять три складові: ринок праці, ринок фінансів, ринок попиту-пропозиції. Так, Стокгольмське навчання бізнесу охоплює маркетингові дослідження із знаходження вільної ніші на ринку, які формують на ринку поки що відсутню бізнес-позицію, але вона обов'язково має з'явитися. Це навчання

сприяє формуванню іміджу постачальника нового бізнесу. Людина, яка навчається цьому бізнесу, справді стає ініціатором виробництва конкурентоспроможного продукту.

Крім того, до влади повинні сьогодні приходити спеціалісти, які володіють інформаційними технологіями і здатні до переходу систем неперервного циклу “проекування — виробництво”, яке будується на інноваційних технологіях (спочатку — на комп'ютерах, потім — в технопарках та ін.).

Для переходу до кластеризації економіки в регіонах України також обов'язково необхідна підтримка державою інноваційного розвитку шляхом законодавчого регулювання.

Передбачається, що в майбутньому більшість регіонів в Україні відчуватимуть труднощі у своєму розвитку через постійне зменшення природних ресурсів.

Зараз на території України є і компанії, і галузі, але практично немає конкурентоспроможних кластерів світового рівня. Тільки деякі компанії, підприємства, фірми, технопарки формують базову частину бюджету держави і регіонів. Для поповнення об'єму ВВП необхідна цілісна кластерна політика на державному і регіональному рівнях.

На сьогодні найефективнішим напрямом при кластеризації економіки в регіонах України мають бути туристичні та розважальні галузі. У розвинених державах туристична галузь дає близько 10 % ВВП і займає в бюджеті за наповненням 3–4 місце.

Регіональною владою і бізнесовими структурами нині вже розроблена програма розвитку туризму і сільського господарства в Полтавській області.

На базі статистичних даних проведено дослідження кількісного та якісного групування малих підприємств Полтавської області з 2003 по 2006 р. Об'єктом дослідження тут вибрана територія, суб'єктом — малі підприємства.

У табл. 1 наведено дані групування малих підприємств за кількістю найманих працівників, а також показники їх діяльності: середньомісячна зарплата одного найманого працівника, обсяг виробленої продукції (робіт, послуг) у діючих цінах відповідного року, обсяг реалізованої продукції (робіт, послуг) у діючих цінах відповідного року.

З табл. 1 видно, що всі показники в період 2003–2006 рр. для малих підприємств зростали. Це можна пояснити збільшенням валових інвес-

Кількісне та якісне групування малих підприємств у Полтавській області

Номер групи	Показники діяльності малих підприємств	Підприємства із середньою кількістю найманих працівників (до 10 осіб)	Підприємства із середньою кількістю найманих працівників (11–50 осіб)
1	Кількість підприємств, од. 2003 р. 2004 р. 2005 р. 2006 р.	4985 5054 5369 5381	1973 2001 2075 2094
2	Середньорічна кількість найманих працівників, осіб 2003 р. 2004 р. 2005 р. 2006 р.	16079 16251 17408 17499	4891 49127 51709 51900
3	Середньомісячна заробітна плата одного найманого працівника, грн. 2003 р. 2004 р. 2005 р. 2006 р.	169,13 180,18 204,66 215,62	218,92 239,24 282,08 299,13
4	Обсяг виробленої продукції (робіт, послуг) у діючих цінах відповідного року, тис. грн. 2003 р. 2004 р. 2005 р. 2006 р.	20337,2 206418,8 239672,1 243221,7	51873,1 541170,4 648597,4 67352,2
5	Обсяг реалізованої продукції (робіт, послуг) у діючих цінах відповідного року, тис. грн. 2003 р. 2004 р. 2005 р. 2006 р.	697232,9 748983,7 912836,9 917936,3	633721,3 762623,1 943621,0 948356,4

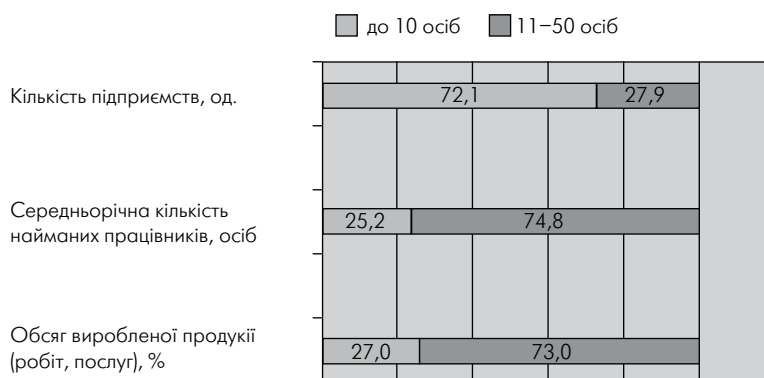
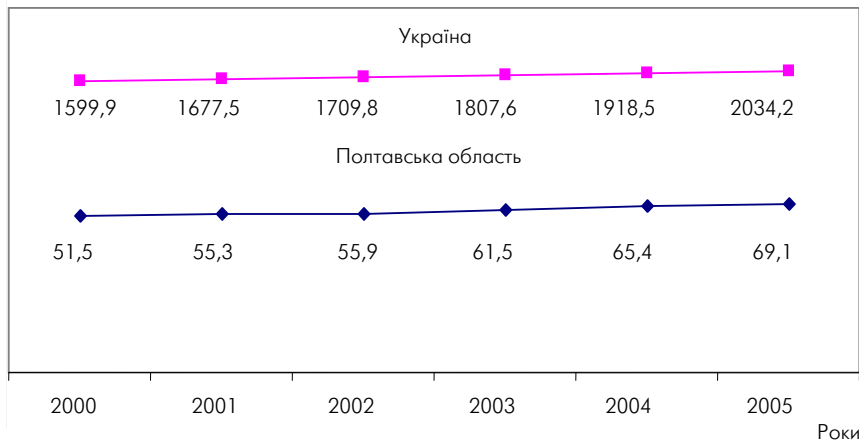

Рис. 1. Групування малих підприємств за кількістю найманих працівників у 2005 р.

тицій в основний капітал. Валові інвестиції в основний капітал у 2003 р. склали 98325,9 тис. грн, у 2004 р. – 140820,3 тис. грн, у 2005 р. – 16754,5 тис. грн. Їх спрямовували у капітальне будівництво, на поліпшення обладнання, реконструкцію будівель і споруд, у поліпшення земель.

Групування малих підприємств за кількістю найманих працівників у 2005 р. показує зростання виробленої продукції до 73 %, коли на підприємстві працюють 11–50 осіб, і тільки до 27 %, коли кількість працівників не перевищує 10 осіб (рис. 1).

Рис. 2. Динаміка середньорічної кількості найманих працівників малих підприємств за 2000–2005 рр.

На рис. 2 наведена динаміка середньорічної кількості найманих працівників малих підприємств у Полтавській області і в Україні за 2000–2005 рр. За шість років відбувається зріст працевлаштування населення Полтавської області на малих підприємствах від 750 до 1250 тис. осіб, тобто з 51,5 до 69,1 %.

У табл. 2 наведено фінансові результати звичайної діяльності малих підприємств у Полтавській області у 2003 р. до оподаткування.

Аналіз наведених даних засвідчує, що 59,5 % підприємств одержали прибуток, а 40,5 % — зазнали збитків, але фінансовий результат (сальдо) за приведеними видами діяльності від’ємний (–38016,5 тис. грн). Такі галузі, як сільське господарство, мисливство та лісове господарство, рибне господарство, добувна промисловість, виробництво і розподілення електроенергії, газу та води, готелі та ресторани, мають від’ємний фінансовий результат (сальдо).

Додатний фінансовий результат має переробна промисловість, будівництво, фінансова діяльність, операції з нерухомістю, здавання в оренду та послуги юридичних осіб, державне управління, охорона здоров’я та соціальна допомога, легка промисловість (текстильна, пошиття одягу, виробництво шкіри та шкіряного взуття), целюлозно-паперова, поліграфічна промисловість, машинобудування також мають додатний фінансовий результат.

Аналогічні фінансові результати за наведеними галузями у діяльності малих підприємств Полтавської області характерні також для останніх років.

Проведені дослідження відповідно до запропонованого алгоритму виявлення та діагностування кластеризації дають нам можливість створити регіональну модель швейного кластера, яка охоплює частину малих підприємств Полтавської області з описаними видами додатної фінансової діяльності і велику швейну фірму ЗАТ “Ворскла”. У табл. 3 наведено види діяльності цього кластера.

Визначено фінансово-економічні показники діяльності частини малих підприємств (МП) до і після кластеризації із ЗАТ “Ворскла” (табл. 4). Ці показники чітко характеризують ефективність кластерного механізму кооперації різних підприємств.

Ефективність роботи цього кластера залежить від забезпеченості замкненого виробничого циклу пошиття одягу, рівня моделювання і конструювання одягу для пошиття невеликих партій виробів.

Література

1. Кулагин П. Перспективи впровадження кластерної моделі розвитку економіки в Запорозькій області // Содружство. — 2004. — № 10. — С. 16–17.
2. Портер М. Конкуренція: Пер. с англ. — М.: Издат. дом “Вільямс”, 2002. — 496 с.
3. Скринник Н. Кластерні моделі в реальній економіці // Економіст. — 2001. — № 11. — С. 6.

Таблиця 2

**Фінансові результати звичайної діяльності малих підприємств Полтавської області у 2003 р.
до оподаткування**

Галузь	Фінансовий результат (сальдо), тис. грн.	Підприємства, які одержали прибуток		Підприємства, які зазнали збиток	
		% загальної кількості підприємств	фінансовий результат, тис. грн.	% загальної кількості підприємств	фінансовий результат, тис. грн.
Разом	-308016,5	59,5	111459,2	40,5	149475,7
Сільське господарство, мисливство, лісове господарство	-20023,6	50,7	9375,6	49,3	29399,2
Рибне господарство	-148,6	44,4	11,9	55,6	160,5
Промисловість	-6672,9	57,1	20661,7	42,9	27334,6
Добувна промисловість	-6262,8	28,6	11,5	71,4	6274,3
Переробна промисловість	1341,7	58,1	20156,7	41,9	18815,0
Виробництво і розподілення електроенергії, газу та води	-1751,8	48,9	493,5	51,1	2245,3
Будівництво	2898,7	60,6	18032,6	93,4	16033,9
Роздрібна торгівля; торгівля транспортними засобами; послуги з ремонту	-7873,8	62,3	27881,0	37,7	35754,8
Готелі та ресторани	-3048,1	56,1	1063,2	43,9	4111,3
Транспортний зв'язок	-5315,5	56,2	3667,1	43,8	8982,6
Фінансова сфера	3089,2	75,9	3108,9	24,1	25,7
Операції з нерухомістю, здавання в оренду та послуги юридичним особам	14,7	58,5	23051,8	41,5	23037,1
Державне управління	239,6	20,0	281,0	80,0	41,4
Освіта	-102,8	55,6	301,0	44,4	403,8
Охорона здоров'я та соціальна допомога	220,0	71,1	819,0	28,9	5999,0
Колективні, громадські та особисті послуги	-1287,4	60,3	2304,4	39,7	3591,8

Таблиця 3

Види діяльності швейного кластера у Полтавській області

Вид діяльності	Індекс ступеня важливості
1	2
Виробництво трикотажних виробів	2
Вичинка і фарбування хутра; виробництво хутряних виробів	1-2
Оброблення тканин і текстильних виробів	1-2
Виробництво одягу з текстильних матеріалів та аксесуарів одягу	3
Виробництво верхнього одягу	3
Виробництво натільної білизни	2
Виробництво верхнього одягу з тканин для чоловіків і хлопчиків	2
Виробництво трикотажної натільної білизни	2
Виробництво іншого одягу та аксесуарів	0,5-1
Виробництво верхнього одягу з тканин для жінок і дівчаток	1-2
Оброблення тканин і текстильних виробів	1
Виробництво одягу, аксесуарів та інших виробів з хутра, окрім головних уборів	3
Виробництво парасольок, тростин, гудзиків, кнопок для одягу, застібок-блискавок та ін.	0,5

Закінчення табл. 3

1	2
Виробництво одягу з фетру, нетканих матеріалів, з текстильних матеріалів з просоченням або покриттям	1
Виробництво аксесуарів одягу з натуральної або композиційної шкіри	2
Ділова активність	0,4–1
Діяльність в галузі стандартизації і метрології	2
Діяльність в галузі стандартизації	2
Діяльність в галузі метрології	0,1
Надання інших видів послуг	0,3
Оптова і роздрібна торгівля; ремонт	3
Оптова і роздрібна торгівля	0,01
Наземний транспорт і трубопроводи	0,11
Повітряний транспорт	1
Фінансові послуги і страхування	0,02
Адміністративні та оборонні, примусові роботи	0,05
Державне управління і забезпечення військової безпеки; обов'язкове соціальне забезпечення	0,02
Освіта	0,01
Видалення стічних вод, відходів та аналогічна діяльність	0,38
Розваги, культура і спорт	0,1
Допоміжна і додаткова транспортна діяльність	2
Подорожі, екскурсії	1
Пошта і телекомунікації	1
Інші майнові показники	1
Будівництво споруд або його частин	1
Підготовка будівельної ділянки	1
Здача в оренду власного нерухомого майна	2
Надання посередницьких послуг, пов'язаних з нерухомим майном	2

Таблиця 4

Результати діяльності малих підприємств до і після кластеризації із ЗАТ "Ворскла" у 2005 р.

Показник	МП м. Полтави	МП м. Кременчука	Спільна діяльність до кластеризації	Спільна діяльність після кластеризації	Різниця
Об'єм продукції, м ²	1311	1221	1970	2 532	+562
Валова виручка, тис. грн.	43,49	40,87	60,03	84,37	24,07
Загальні затрати, тис. грн.	35,40	31,95	52,02	67,35	15,33
у тому числі:					
змінні затрати, тис. грн.	24,65	22,48	36,73	47,13	10,40
постійні затрати, тис. грн.	10,75	9,47	15,29	20,22	4,93
Загальний прибуток, тис. грн.	8,09	8,92	8,01	17,02	9,01
Валова маржа, тис. грн.	18,85	18,39	23,31	37,25	13,94
Чистий дохід, тис. грн.	5,26	5,80	5,21	11,06	5,85
Активи, тис. грн.	15,51	13,59	20,70	29,10	8,40
Точка беззбитковості, м ²	751,53	603,22	1286,84	1354,76	67,92
Запас міцності, м ²	559,47	618,58	683,16	1178,04	494,88
Загальна економічна рентабельність, %	52,19	65,70	38,00	58,50	20,50
Рентабельність власних засобів, %	33,92	42,70	25,00	38,02	13,02

Дослідження фінансово-економічної діяльності малих підприємств у Полтавській області свідчить про відсутність потужних сил для виробництва конкурентоспроможної продукції. Ці сили з'являються з використанням запропонованої методології створення кластерної структури, яка раціонально об'єднує малі і великі підприємства.

Исследование финансово-экономической деятельности малых предприятий в Полтавской области свидетельствует об отсутствии мощных сил для производства конкурентоспособной продукции. Эти силы появляются при использовании предложенной методологии создания кластерной структуры, которая рационально объединяет малые и большие предприятия.

The Study financial-economic development of the small enterprise Poltavskogo region show the absence of powerful power for production of the competitive products. These power appear under used offered methodology of the making the cluster structure, which rationally unites small and greater enterprises.

Надійшла 18 червня 2008 р.